

PATVIRTINTA
Klaipėdos lopšelio-darželio „Inkarėlis“
direktoriaus 2017 m. rugsėjo 18 d.
įsakymu Nr. V-82

PRITARTA
Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Ugdymo ir kultūros departamento
Švietimo skyriaus vedėjo 2017 m. rugsėjo 12 d.
įsakymu Nr. ŠV1-288

KLAIPĖDOS LOPŠELIO DARŽELIO „INKARĖLIS“ NEFORMALIOJO IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ ŠVIETIMO ETNOKULTŪRINIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Inkarėlis“ (toliau – įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190432886. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
2. Įstaigos buveinės adresas – Kauno g. 43, LT-91168 Klaipėda, el. pašto adresas: inkarelis@gmail.com, tel/fax:(8 46) 383414, internetinės svetainės adresas: www.inkareliomokykla.lt
3. Programos pavadinimas: Klaipėdos lopšelio-darželio „Inkarėlis“ neformaliojo vaikų švietimo etnokultūrinio ugdymo programa (toliau – programa).
4. Programos rengėjai: Danutė Juškienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Lina Žilienė, meninio ugdymo mokytoja.
5. Programos koordinatorius – direktorė Rima Savva.
6. Programos trukmė – tęstinė. Programos turinys koreguojamas pagal poreikį.
7. Programos apimtis - vieneri mokslo metai.
8. Programos dalyviai – ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai.

II SKYRIUS PROGRAMOS SUDARYMO PRINCIPAI

9. Programa sudaryta, atsižvelgiant į šiuos ugdymo principus:
 - 9.1. individualizavimo. Atsižvelgiama į kiekvieną vaiką, jo poreikius, patirtį bei interesus, sociokultūrinę aplinką;
 - 9.2. integralumo. Remiamasi visuminiu kompetencijų ugdymu;
 - 9.3. socialinio kultūrinio kryptingumo. Ugdymas pagrįstas bendražmogiškomis, tautinėmis, pilietinėmis ir kultūrinėmis vertybėmis, orientuotas į reikalingų kompetencijų plėtojimą.

III SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

10. Programos įgyvendinimui įstaigoje sudarytos palankios ugdymo sąlygos:
 - 10.1. muzikos salėje sudarytos sąlygos šokti, dainuoti, užsiimti integruota veikla, įsigyti muzikos instrumentai, audiotechninės priemonės;
 10. 2. kaupiama specialioji ir metodinė literatūra, priemonės įvairiapusei etnokultūrinei ugdymo veiklai;

10.3. vaikų kambarėlyje tinkamos sąlygos pažinimui tenkinti (sukaupta senovinių daiktų), integruotai meninei veiklai organizuoti (demonstravimo, meninės priemonės).

11. Programos aktualumas:

11.1. stiprinant švietimo paslaugų veiksmingumą bei kokybę, integruoti etnokultūrinį ugdymą į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas;

11.2. skatinant etnokultūrinį ugdymą, stiprinti vaiko-šeimos-pedagogo-meno specialisto sąveiką;

11.3. puoselėti tautines krašto, įstaigos tradicijas;

11.4. tikslingai ir efektyviai naudoti turimus materialinius išteklius.

12. Programos tikslas – ugdyti kūrybišką, meninei ir etninei kultūrinei patirčiai atvirą asmenybę, įgyjant bendrąsias kompetencijas.

13. Programos uždaviniai:

13.1. sudaryti sąlygas perimti etnokultūrinės vertybes;

13.2. tenkinti vaikų pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko individualumą;

13.3. skatinti vaikus, tėvus ir pedagogus aktyviai ir kūrybiškai bendradarbiauti, puoselėjant etnokultūrinės vertybes, pasitelkiant tautos tradicijas;

13.4. sudaryti sąlygas plėtoti estetinį, meninį skonį naudojant įvairius meninės raiškos būdus.

14. Grupės sudaromos atsižvelgus į amžiaus tarpsnius.

IV SKYRIUS TURINYS. METODAI. PRIEMONĖS

15. Programos turinys, naudojamos priemonės, ugdoma kompetencija:
Ikimokyklinis amžius (3-6 metai)

Eil. Nr.	Kompetencija	Turinys	Priemonės
15.1.	Komunikavimo	Vaikai geba išlaikyti dėmesį klausydami muzikos, sekamos, skaitomos pasakos, vykdydami užduotis. Domisi etnokultūrine literatūra, knygelėmis, komentuoja iliustracijas, patys kuria trumpus pasakojimus ar pasakas, vaidybines improvizacijas pagal pasakų, eilėraščių, dainų, muzikos kūrinių, tautosakos siužetus. Derina šokio judesius su draugu poroje, dainuoja vienbalses, daugiabalses liaudies dainas. Vaikai išmoksta bendrauti su bendraamžiais ir suaugusiais, išsakyti savo nuomonę ir išklausti kitą asmenį	Knygos, plakatai, piešiniai, nuotraukos, video, muzikiniai įrašai, kt.
15.2.	Sveikatos saugojimo	Vaikai šokdami keičia judėjimo kryptį, juda įvairiais būdais, įvairiu tempu, mokosi orientotis erdvėje laikydamiesi saugaus nuotolio, jaučia asmeninę erdvę. Ritmo ir tempo, žaidimo pagalba tobulina kūno judesius. Saugiai juda scenoje, laikosi susitarimų, taisyklių. Jausmus išreiškia mimika ir žodžiais, laikosi suaugusiojo	Techninės priemonės, muzikiniai, pasigaminti instrumentai.

		prašymų, susitarimų, suprantą jų prasmę, nusiramina, atsipalaiduoja klausydamiesi ramios muzikos, kalbėdamiesi su kitais.	
15.3.	Pažinimo	<p>Domisi, kaip seniau mūsų krašte gyveno žmonės, kitų tautų tradicijomis, suvokia tautų išskirtinumą. Tyrinėja gyvą ir negyvą gamtą, skiria metų laikų požymius, suvokia gamtos reiškinius, tyrinėja aplinką, liečiant, žiūrint, girdint.</p> <p>Išvardina aplinkos objektus, juos grupuoja, lygina, derina. Skiria garsus ir juos pamėgdžioja. Muzikuodami netradiciškai panaudoja tradicinius buitines ir aplinkos daiktus, eksperimentuoja bei modeliuoja. Kurdami žaidžia kūrybiškai, įgyvendina savo iniciatyvas. Tobulina savo pažinimo stilių, suvokimą, mąstymą, kalbą, kitus pažinimo procesus.</p> <p>Tyrinėja meninės raiškos priemones.</p>	Vaizdinės priemonės, knygos, žurnalai, enciklopedijos, popierius, spalvoti pieštukai, gvašas, modelinas ir kt. medžiagos.
15.4.	Meninė	<p>Formuoja lankstumą muzikuojant ansamblyje, emocinį stabilumą, kūrybiškumą interpretuojant muzikinius kūrinius. Vaikai tyrinėdami muziką pojūčiais, džiaugsmu realizuoja save dainuodami, šokdami, improvizuodami, grodami. Balsu, judesiais, pasirinktu muzikos instrumentu pritaria klausomam vokalinės, instrumentinės muzikos įrašui. Žodžiais išsako kilusius įspūdžius.</p> <p>Dainuoja įvairaus ritmo, diapazono dainas, tyrinėja savo balso galimybes. Šoka liaudies ratelius, šokius naudodami įvairius susikabinimo, figūrų išdėstymo būdus.</p> <p>Derina tarpusavio veiksmus scenoje, mokosi valdyti dėmesį. Nori suprasti ir atlikti vis daugiau naujų, nežinomų dalykų. Išradingai, neįprastai naudoja įvairias medžiagas, priemones, siūlo variantus. Sugalvoja idėjų, skirtingų veikimo būdų, diskutuoja, fantazuoja.</p>	Paveikslai, muzikiniai įrašai, muzikinė literatūra, instrumentai, apranga, žaislai, lėlės, gamtinė medžiaga.
15.5.	Socialinė	Supranta ir atpažįsta savo ir kitų jausmus bei nuotaikas, poreikius, kalbasi apie tai, valdo savo emocijų raiškos intensyvumą. Suvokia savo norus, jausmus, šeimą, Tėvynę,	Piešimo priemonės, literatūra, spalvotos skarelės.

		atsakingai renkasi ką veikti, kaip elgtis. Mokosi bendrauti su kitais vaikais, suaugusiais kaip lygiaverčiais partneriais, supranta pasiūlymus ir pageidavimus. Geba valdyti emocijas, susitarti tarpusavyje, gerbti savo ir kitų jausmus. Pasitiki savimi, geba papasakoti apie savo patirtį, turiningai plėtoja pasirinktą veiklą, derina dainavimą su šokiu, žaidimu. Aptaria padarytus darbus, planuoja naujus, rodo iniciatyvą būti ir kurti drauge.	
--	--	---	--

17. Priešmokyklinis amžius (6-7 metai)

Eil. Nr.	Kompetencija	Turinys	Priemonės
17.1	Komunikavimo	Išklauso suaugusiųjų, draugų pasakojimų, dalyvauja pokalbiuose, reiškia savo mintis, nuotaikas, nuomonę. Geba išraiškingai, drąsiai elgtis scenoje, vartoja įvairų balso stiprumą, kalbėjimo, dainavimo tempą, intonaciją. Noriai bendrauja, bendradarbiauja su bendraamžiais, suaugusiais, tautodailininkais, meno kolektyvais, atpažįsta savo šeimos tarnę. Naudojasi išmaniosiomis technologijomis siekdami sužinoti, pažinti, išgirsti.	Tautodailės albumai, vaizdo, muzikiniai įrašai, reprodukcijos.
17.2.	Sveikatos saugojimo	Geba saugiai elgtis scenoje, darniai sutarti su draugu poroje, išreikšti emocijas, jausmus mimika, judesiu, balso intonacija. Parodo draugiškumą, pagalbą, toleranciją, gerbia kitus ir save.	
17.3.	Pažinimo	Stebi, klausinėja, apie gimtojo miesto, kaimo, gyvenimą, darbus, kūrybą, domisi gimtojo krašto kultūra, papročiais, žymiais muzikantais, jų kūryba. Lygina kitų tautų kultūras su gimtojo krašto tradicijomis. Domisi lietuvių liaudies šokiais, dainomis, meno kolektyvais, dalyvauja ekskursijose, stebi pasirodymus.	Tautodailės paveikslai, iliustruoti literatūros, muzikos kūriniai.
17.4.	Meninė	Ižvelgia grožį supančioje aplinkoje, gamtoje, dailės kūrinuose, meno dirbiniuose, šokyje, dainoje. Išsako savo nuomonę apie sukurtus darbelius, etnokultūros pavyzdžius, ieško naujų saviraiškos būdų, kuria pačių pasirinkta, pasiūlyta technika. Klausosi, girdi garsus supančioje aplinkoje, muzikos kūrinuose, mėgdžioja, atkartoja,	Paveikslėliai, akvarelė, siūlai siuvinėjimui, gamtinė medžiaga, muzikiniai įrašai.

		susikaupia ir įsiklauso į tylą. Dainuodamas reiškia savo emocijas ir mintis, padainuoja intonacijas įvairiomis dermėmis (mažoru, minoru), žaidžia muzikinius ratelius, žaidimus. Naudoja įvairiausių garso išgavimo būdus, instrumentus iš gamtinės medžiagos. Žaidžia kontrastinga dinamika, tempais, rimuoja pasitelkdamas žodį. Atpažįsta savo krašto muzikinius kūrinius, įvardina.	
17.5.	Socialinė	Rodo iniciatyvą susipažinti su etnokultūros puoselėtojais: užkalbina, užduoda klausimus, dirba bendroje veikloje. Dalinasi žiniomis, patirtimi, kartu sprendžia problemas, laikosi taisyklių, normų. Lankosi Klaipėdos Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje, etnokultūros centre, organizuojamose parodose, kultūriniuose renginiuose, pagal galimybes juose dalyvauja. Mokosi ir žaidžia liaudies žaidimus, šokius, dainuoja dainas, kuria tautodailės produktus.	

16. Vykdamas programą bus analizuojama literatūra, vaizdinė medžiaga, kaupiamos metodinės priemonės, rekomendacijos, organizuojamos išvykos ir ekskursijos, dalyvaujama vykstančiuose renginiuose. Taikomi žaidimo, pokalbio su vaikais, jų tėvais, šokio, dainavimo, muzikos klausymo, pasakojimo metodai, vedami vaiko veiklos stebėjimo užrašai.

V SKYRIUS PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

17. Įgyvendinus programą:

- 17.1. formuosis vaiko kultūrinis ir meninis skonis, lavės asmeniniai kūrybiniai gebėjimai;
- 17.2. bus dalyvaujama vaikų kūrybos šventėse, festivaliuose, konkursuose, įvairiuose projektuose;
- 17.3. bus rengiami pristatymai bendruomenei;
- 17.4. vaiko pasiekimai bus vertinami du kartus per metus – mokslo metų pradžioje ir pabaigoje;
- 17.5. vaiko pažanga ir pasiekimai bus fiksuojami individualiame vaiko pasiekimų aplanke;
- 17.6. vaikų parengti koncertai bus pristatomi tėvams, drauge analizuojama vaiko veiklos pažanga, suteikiant tėvams informacijos apie atitinkamo amžiaus tarpsnio etnokultūrinio ugdymo ypatumus bei individualiai apie kiekvieną vaiką.

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Inkarėlis“
mokytojų tarybos 2017 m. balandžio 26 d. posėdžio
protoliniu nutarimu (protokolas Nr. V2-3)

LITERATŪRA IR KITI ŠALTINIAI:

1. Čapaitė J. Pas močiutę augau. – Klaipėda, 1997.
2. Čapaitė J. Šalavijo rūtelė. – Klaipėda, 1994.
3. Gutautas St. Lietuvių liaudies kalendorius. V., 1991.
4. Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašas (Lietuvos Respublikos švietimo ir ministro 2011 m. birželio 7 d. įsakymo Nr. V – 1009 redakcija) .
5. Kazragytė, V. Mažųjų vaidyba [metodinė priemonė priešmokyklinį ugdymą studijuojantiems studentams ir jau dirbantiems pedagogams]. Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2011.
6. Klausė žvirblis čiulbuonėlis. Lietuvių liaudies žaidimai. – V., 1986.
7. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. – Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2015.
8. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. – Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2014.
9. Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. kovo 29 d. įsakymo Nr. V- 554 redakcija). [prieiga internetu: old.smm.lt/.../neformalusis/.../KONCEPCIJA%202012...]
10. Šokiai ir rateliai – V., 1989.